

FUNDACJA GENERAL ELŻBIETY ZAWACKIEJ
Archiwum i Muzeum Pomorskie Armii Krajowej
oraz Wojskowej Służby Polek
97-100 Toruń, ul. Podmurna 93, tel. 0048 56 65 22 186
e-mail: fapak@wp.pl, www.zawacka.pl

poprzedni nr M-166/775
moby nr od 15.04.14
EK

bracia
bracia Langowskie-Dąbrowskie

córka Leonie

WM Golański
terror '39

85-518 Bydgoszcz

bracia
Irene Prowoska

+ Langowski Antoni
Franciszka

80-244 Golański-Wrocław

M-1647/2602 Pom.

**SPIS ZAWARTOŚCI
TECZKI**

Łanowski Antoni Franciszek

J:K-1647/260230m.

Wł. Gdaniśk terror '39

I./1. Relacja

k. 3 s. 1-5

I./2. Dokumenty (sensu stricto) dotyczące relatora

—

I./3. Inne materiały dokumentacyjne dotyczące relatora

—

II. Materiały uzupełniające relację

—

III./1. Materiały dotyczące rodziny relatora

—

III./2. Materiały dotyczące ogólnie okresu sprzed 1939 r.

—

III./3. Materiały dotyczące ogólnie okresu okupacji (1939-1945)

—

III./4. Materiały dotyczące ogólnie okresu po 1945

—

III./5. Inne ...

IV. Korespondencja

.....

.....

.....

V. Nazwiskowe karty informacyjne *k. 2*

VI. Fotografie *dwa i ikomografia*

1/1. Relacja - Langowski Antoni
Franciszek

1. Informacja o Langowskim Antonim
Franciszku autorstwa Grupy Przewodowej
z d. Langowskiej (córki) napis k. 1 s. 1-2
2. Relacja dotycząca dr. Antoniego
Franciszka Langowskiego z Gdainska,
napis omg. k. 2 s. 3-5

Gdewich 1

Dr. Antoni Franciszek Langowski urodzony dnia 19.05.1886 roku w Bartoszymlesie, powiat Kościerzyna, syn rolnika Michała i Anasztazi z Bukowskich.

Od 6 roku życia uczęszczał do szkoły podstawowej w Bartoszymlesie, następnie po ukończeniu 12 roku do "Collegium Marianum" w Pelplinie. Z powodu patriotycznych przekonań zmuszony był kilkakrotnie do zmiany szkoły średniej / w Starogardzie i innych gimnazjach na Pomorzu / którą ukończył w 1910 roku w Bartoszykach / Bartenstein - Prusy Wschodnie /.

Studiował medycynę na uniwersytecie we Wrocławiu i Królewcu.

Brał udział w pierwszej wojnie światowej 1914 - 1918. W okresie lat 1918 - 1919 studiował dalej w Berlinie otrzymując dyplom lekarski i doktorat.

Od 1.4.1919 r. do 10.7.1920 r. brał czynny udział w pracach przygotowawczych plebiscytowych na Warmii i Mazurach, /ps. Bartosz/ (także pod innym nazwiskiem) był szefem wydziału organizacyjnego a następnie powołano go na szefa wydziału III / polit. prasowego / w Naczelnej Komendzie "Straży Mazur" w Olsztynie. Uwięziony przebywał w więzieniu w Olsztynie - zwolniony na skutek interwencji władz.

Po plebiscycie brał czynny udział przy organizowaniu pułku ochotniczego Warmińsko-Mazurskiego wchodzącego w skład WP w Grudziądzu. Został napadnięty przez bojówkę niemiecką w Olsztynie / Misja Francuska przewiozła go do Warszawy /. Po naradzie działaczy plebiscytowych u wojewody pomorskiego w Toruniu wszedł do Komisji Pomocy Uchodźcom z terenów plebiscytowych do 15.11.1920 r.

W grudniu 1920 r. osiedlił się w Gdańsku jako lekarz. 6.02.1923 r. zawarł związek małżeński z Moniką z Chmieleckich.

Od roku 1925 - 1929 pracował w Dyrekcji Okręgowych Kolei Państwowych a następnie od 1929 roku w Radzie Portu w Gdańsku jako lekarz zaufania. Brał czynny udział w życiu społeczno-politycznym i oświatowym w organizacjach polonijnych w WM Gdańsku. Pomagał członkom b. Polonii Gdańskiej w załatwianiu ich trudnych spraw życiowych i udzielał bezpłatnych porad lekarskich.

Dnia 19.3.1939 przeprowadzona została rewizja w jego mieszkaniu przy ul. Korzennej / Pfefferstadt 75/ .

W czasie kampanii wrześniowej od dnia 6.9.1939 do 4.10.1939 pracował w Szpitalu Ujezdowskim w Warszawie.

Za ofiarną i ~~bohaterką~~ bohaterską pracę podczas obrony Warszawy przyznano mu Krzyż Walecznych. Po powrocie z Warszawy 6.10.1939 do Pączewa, pow. Starogard Gdański / posiadłości rolnej żony / został zaraz aresztowany i wywieziony do Skórcza i w październiku

zamordowany w pobliskim lesie Drewniaczki / był umieszczony na liście gończej /.

Po okupacji w lutym 1946 roku zwłoki zostały ekshumowane i przewiezione do grobu rodzinnego w Pączewie, pow. Starogard Gdański.

Dane zebrane przez siostrę Antoniego Langowskiego
Jędrzej Pucowski z d. Langowski zom. Gdańsk - numer 80-244
ul. Gromkowskiego 124 tel. 41-37-25

dotycząca dr. Antoniego Franciszka Langoskiego z Gdańska

I Dane osobowe

1. Antoni Franciszek Langowski
2. ur. 19. maja 1886 r. w Bartoszym Sene k/Wieliczki w pow. Krasobud
3. ojciec rolnik Młochosz Matko Anstora z Pankowskiej.
4. _____

II Dane środowiskowe

1. Od 6 roku życia uczęszczał do szkoły podstawowej w Bartoszym Sene, po ukończeniu 12 lat do "Collegium Marianum" w Pielnie. Z powodu politycznych prześladowań emigracyjnej katechetyki do zmiany szkoły średniej, w Opatoku i w innych gimnazjach na Pomorzu, szkołę średnią ukończył w Bartoszynie (Bartenstein - Prusy Wsch.) w r. 1910. Studia medyczne rozpoczął w Wrocławiu, następnie w Krakowie. Brał udział w I wojnie światowej w latach 1914-18. W okresie 1918-19, dokonał studiów w Berlinie i tam otrzymał dyplom lekarski.

Od 1. 4. 1919 do 10. 7. 1920 r. brał czynny udział w pracach przygotowawczych plebisytu na Warmii i Mazurach. Pracował pod pseudonimem „Barton”. Był szefem wydziału organizacyjnego, a następnie powstańczego na szef wydziału III (polib.-proszny) w Naczelnej Komendzie „Strazy Mazur” w Olsztynie. Wyznawczy przemówił w więzieniu olsztyńskim - zwołujący na skutek interwencji władz - Po plebiscycie brał czynny udział przy organizowaniu partii ochotniczego Warmińsko-Mazurskiego wchodzącego w skład Wojska Polskiego w Górnym.

Został niepodległy przez bojowników niemieckich w Olmutzku.
Młodzi francuskie powiasta go do Warszawy.

Po urodnie działaczy plebiscytowych w wojewodzie pomorskiego
w Toruniu, zostaje członkiem Komitetu Pomocy Uchodźcom
z terenów plebiscytowych.

W grudniu 1920 r. osiedlił się jako leksem w Gdańsku
6. lutego 1923 zawarł świąteczną małżeństwo z Marią z d. Chmielecką.
Od r. 1925-1939 pracował w Dyrekcji Okręgowych Kolei
Państwowych, a następnie w Kadzie Portu w Gdańsku
jako leksem zaufania. Brał czynny udział w życiu
społecznym politycznym i kulturalnym, w organizacjach
polskich w Gdyni i w Miście Gdańsku. Pomagał członkom
i Polonii Gdańskiej w rozwiązywaniu ich trudnych spraw
życiowych, jako również udział w bezpłatnych porad lekarskich.
W dniu 19. 3. 1939 Hitlerowcy przeprowadzili rewizję
w jego mieszkaniu przy ul. Konarskiej 75 / Pöföfostadt 75 /

III Udział w kampanii wrześniowej 1939 r.

Kilka dni przed wybuchem wojny wyjechał z Gdańska
do gminy poniedziałki Paszewo w pow. Starogard Gdański, skąd
po 1 IX 39 wraz z rodziną wyjechał w kierunku Warszawy.
Od 6 września do 4 października 1939 pracował jako leksem
w Szpitalu Ujazdowskim w Warszawie, do oficerskiej i ochotniczej
pracy podchorążych Warszawy przyniesiono um. Krzyż Walecznych.
Po powrocie z Warszawy w dn. 6. 10. 1939 do Paszewa
został aresztowany i wywieziony do Skwocina. W październiku 39
został zamordowany w lesie Drewniwickim. Był
umieszczony na niemieckiej liście gonionej.

IV. Książki z cyfrowym opisem
jak wyżej rozdz. III

V. Dziwactwa okupacyjne
jak wyżej rozdz. III

VI. Dama o uczestnictwie w konspiracji członków rodziny, kolegiów
w pierwszym roku okupacji została zamordowana oraz pracowała w konspiracji.

1. Leon Langowski z Miłkowa - brat Antoniego
2. Bonifacy Langowski z Sdamska - stryjeczny brat Antoniego
3. Henryk Langowski - syn Bonifacjusza, bratanka Antoniego
4. Elżbieta Langowska z Torunia córka Jany - bratanica Antoniego
5. Jęma Langowska - Dobrowolska z Miłkowa córka Leona bratanica Antoniego - była sędziwna Pani Wajbowa

Wszystkie dame dotyczące powyższych osób podane są w osobnych relacjach.

VII. Okres pokupacyjny

Po okupacji w lutym 1946 zwłoki Antoniego Langowskiego zostały ekshumowane i przewieszone do grobu rodzinnego w Pogrzebie pow. Starogard Gdański.

relacji epizota na podstawie przesłuchania
córki Antoniego Jany Langowskiej -
Pani Wajbowa z am. Sdamska - Włocławek

Bydgoszcz, Lipce 93

ul. Gomułkarska

Jęma Langowska - Dobrowolska
85518 Bydgoszcz, ul. Syperska 86/7

T. M-1647/2602 Pom.

Gdańsk

Łangowski Antoni Jr.

V Karty informacyjne
k. 2

M-166

księżka 166 - m

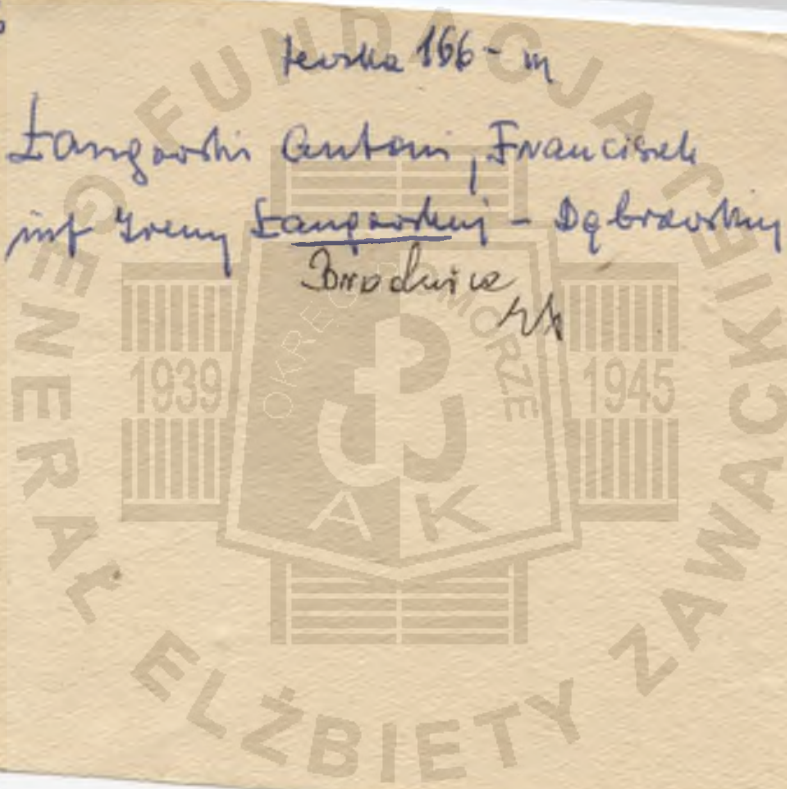
Gdańsk
1

+ Langoski Antoni, Franciszek

inf. young Langoski - Dobrowski, ul. 214 K

Brodnice

1/4

+ Langowski Antoni
Franciszek

Gdańsk
berrol

m. 13.05.1886

zob. I: D-166/275 Pom. Langowski
Bonifacy, s. III/1 - Gdańsk

NR V'13